

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés Elnöke
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/163-1/2025

Tárgyalja:
Pénzügyi Bizottság

Döntéshozatal:
egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

– a Vármegyei Közgyűléshez –

**a komlódtótfalui Becsky-Kossuth-kúria és a tuzséri Lónyay kastély
tulajdonjogának megszerzésére irányuló felhívásra történő pályázat
benyújtására**

Az előterjesztést

készítette

Dr. Frankó Melinda

**szakmai
szempontból ellenőrizte**

Dr. Székely Tibor

**törvényességi
szempontból ellenőrizte**

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Vármegyei Közgyűlés!

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata elkötelezett a területén található műemlék épületek megóvása iránt. Kiemelt jelentőségűnek tartja, hogy ezen épületek megőrzésre kerüljenek a jövő nemzedékek részére, illetve a hagyományörzés és ismeretterjesztés jegyében látogathatóak és megismerhetőek legyenek valamennyi érdeklődő számára.

A kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható fejlesztéséről szóló 2024. évi XXXII. törvény 4. § (5) bekezdése alapján kiírt felhívás lehetőséget biztosít arra, hogy a komlódtótfalui Becszy-Kossuth-kúria és a tuzséri Lónyay kastély tulajdonjogának megszerzése érdekében a vármegyei önkormányzata pályázatot nyújtson be az ingatlanok tulajdonjogának megszerzésére.

Mindkét ingatlan a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő, műemléki védelem alatt álló építmény és jelenleg a Magyar Állam tulajdonában áll.

Az egyes központi hivatalok és költségvetési szervek formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásáról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint mindkét ingatlan vonatkozásában a Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. rendelkezik a vagyonkezelés jogával, így jelenleg e társaság látja el a vagyonkezelői feladatokat.

A Becszy-Kossuth kúria története 500 éven át összefonódott a Becszy-család történetével. A ma is álló kúria épületet a Becszy-család a 19. század első évtizedeiben építtette. A mostani épület egykoron egy nyüzsgő birtok központja volt, és megkapó példáját adja egy jómódú, Szamos mentén élő földbirtokos család életterének. A kúria és a földbirtok 1860-ban házasság révén került a Kossuth családhoz, és maradt birtokuk egészen az 1950-es államosításig. A család komlódtótfalui, a 19. század első évtizedeiben épült klasszicizáló késő barokk stílusú, copf díszítőelemekkel ellátott kúriája a hazai köznemesi építészet kiemelkedő emléke. Az épület vörös anyagú téglából épült fel, és mészből szegény – a kötőhabarccsal megegyező összetételű – vakolat borította. A vakolatot több rétegben fehérre meszelték, ez volt a kúria eredeti színe. A magas lábazon álló, a környezetéből látványosan kiemelkedő Becszy-Kossuth-kúria harmonikus arányaival, manzárd tetejével, portikuszával, díszítőelemeivel megkapó példája egy jómódú, Szamos mentén élő földbirtokos család életterének. Ez az épület egykoron egy nyüzsgő birtok központja, a földesúr és családjának otthona, a vármegyei társasági élet jeles színtere volt.

A Lónyay kastély a Tiszántúl egyetlen, freskókkal díszített, barokk kastélya a vízi túrázók és fürdőzők kedvelt Felső-Tisza-parti falujában, Tuzséron áll. Mária Terézia testőre, gróf Lónyay János építtette, miután hazatért az udvarból és a Magyar Királyi Nemesi Testőrség szolgálatából. A Lónyay-kastély kívülről szerény, udvarháznak tűnő épület, a hagyomány szerint az egykori Ambrózy-várkastély anyagának felhasználásával épült 1787 után. Különlegessége a díszterem freskója, amely az eperjesi származású, majd a bécsi akadémián tanult Wurtzinger Mihály alkotása 1797-ből. Az empire-terem ismeretlen festőtől származó grisaille képei 1820 körül készültek. A melléképületek és a két kapuépület a XVIII. század végén épült. Az északi melléképületben eredetileg cselédlakások és vendégszobák voltak, a déli melléképület gazdasági funkciót látott el, itt helyezték el az istállót és a konyhát.

A jelentős politikai tisztségeket betöltő gróf Lónyay Menyhért idejében 1880 körül bővítették a kastélyt. Ybl Miklós tervei alapján emeletes, oromfalas szárnyépületekkel toldották meg. A kerti és az utcai homlokzat tagozatai neobarokk részletformákat kaptak, így az épület eredeti barokk megjelenése eklektikusra változott. Az eredetileg közel tízholdas, egészen a Tisza-partig nyúló, a kor divatjához igazodó angolparkot a kastély építésével párhuzamosan alakították ki. A Lónyay-

kastélyt először 1919-ben, majd 1945-ben kifosztották, egykori berendezését széthordták, a falképeket megrongálták.

A kastélyegyüttes helyreállítása az 1980-as években kezdődött el. A bejárattól balra eső szárnyban művelődési házat hoztak létre, a hajdani istálló pedig közfunkciót töltött be. Később, 1990-ben a főépület teteje leégett, azóta ismét helyreállították, a homlokzatát és a földszinti helyiségeit felújították. A Díszterem mennyezetképének és oldalfestéseinek restaurálási munkálatai 2000-ben fejeződtek be.

A kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható fejlesztéséről szóló 2024. évi XXXII. törvény rendelkezik arról, hogy az Építési és Közlekedési Minisztériumot vezető miniszter a törvény 1. mellékletében felsorolt ingatlanok – így a jelen előterjesztés tárgyát képező két ingatlan – tulajdonba adására vonatkozóan az általa vezetett minisztérium honlapján felhívást tehet közzé. A felhívás célja a törvény 1. mellékletében meghatározott, nemzeti örökségünk részét képező állami tulajdonban álló ingatlanok örökségvédelmi előírásoknak megfelelő működtetése, használata, felújítása és további fejlesztése, mely során az 1. mellékletben meghatározott ingatlanok és az ahhoz kapcsolódó állami tulajdonban álló ingóságok tulajdonba adására kerül sor.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. A (2) bekezdés meghatározza, hogy a helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Fentieknek megfelelően a feltételek függvényében Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata önként vállalt feladatként szeretne közreműködni a nemzeti vagyon megóvásában e két műemlék gazdaságos és fenntartható működtetésével. A vármegye önkormányzata elkötelezett ezen műemlékek megóvásáért, hiteles megújulásáért és azért, hogy e megmentett örökségi helyszínek olyan turisztikai vonzerővé válhassanak, amelyeket érdemes felkeresni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a mellékelt határozat-tervezetet.

Nyíregyháza, 2024. április 24.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2025. (IV.25.)

önkormányzati határozata

a komlódtótfalui Becsky-Kossuth-kúria és a tuzséri Lónyay kastély tulajdonjogának megszerzésére irányuló felhívásra történő pályázat benyújtásáról

A Vármegyei Közgyűlés

1. egyetért azzal, hogy a kulturális örökség egyes elemeinek fenntartható fejlesztéséről szóló 2024. évi XXXII. törvény 4. § (5) bekezdése alapján kiírt felhívás szerint a törvény 1. mellékletében szereplő komlódtótfalui Becsky-Kossuth-kúria és a tuzséri Lónyay kastély tulajdonjogának megszerzése érdekében a vármegyei önkormányzat előzetes egyeztetéseket folytasson le, melyre felhatalmazza a közgyűlés elnökét;

Határidő: azonnal

Felelős: közgyűlés elnöke

2. felhatalmazza a közgyűlés elnökét, hogy a felhívás szerinti feltételek fennállása esetén a pályázatot a vármegye önkormányzata nevében benyújtsa;

Határidő: a felhívásban megjelölt benyújtás dátuma   Felelős: közgyűlés elnöke

3. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a szükséges információk birtokában tegyen javaslatot az ingatlanok tulajdonjogának megszerzésére, azok hasznosítására, üzemeltetésére és az ezekhez kapcsolódó költségek megteremtésére, a pályázat benyújtásához kapcsolódó előzetes egyeztetéseket folytassa le, az ahhoz kapcsolódó szükséges intézkedéseket tegye meg;
4. a pályázat nyertessége esetén felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a Magyar Állam nevében eljáró szervezettel kötendő ingatlan és ingó tulajdonjogának átruházására irányuló szerződéseket előzetesen jóváhagyásra terjessze a közgyűlés elé.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2025. április 25.